

**Älmhults
kommun**

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Elmeskolan

Grundskola & Fritidshem

2018/2019

Uppdaterad 20180530

Inledning

Planens främsta syfte är att främja likabehandling, att förebygga samt motverka trakasserier och kränkande behandling. Personalen arbetar systematiskt med planen under arbetsplatsträffar och arbetslagsmöten. Att motverka kränkande behandling är en del av skolans värdegrund och en del av det demokratiska värdet. Arbetet mot kränkande behandling omfattar alla på skolan, elever och personal men även vårdnadshavare.

Det demokratiska värdet ska utgöra grunden för **all verksamhet** i förskola, skola och fritidshem. All planering och alla aktiviteter ska genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, solidaritet och tolerans. Utgångspunkten för arbetet i skolan är att alla barn och ungdomar behandlas likvärdigt och att skolan tar avstånd från trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Samarbetet mellan skolledningen, personal och elever ska präglas av ömsesidig respekt för allas lika värde. Ordet respekt ska förtydligas så att alla känner till dess innebörd. Skolan är en viktig arena för att motverka alla former av diskriminering och annan kränkande behandling.

Alla elever ska få uppmärksamhet och känna att ” jag kan – jag duger – jag vill”. En förutsättning för lärande är att man befinner sig i en tillåtande miljö. Att det är tillåtet att göra fel och fråga om det som är svårt utan att någon kommenterar på negativt sätt, gynnar allas inläring. Det är skolans uppgift att skapa den trygghet som behövs för att prova det man inte redan kan. Skolans miljö ska vara trygg och arbeta utifrån elevens bästa.

1. Syftet med likabehandlingsplanen

Syftet med planen skall vara att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsvariation, könsidentitet eller ålder samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inom Elmeskolans område.

1.1 Värdegrund

Elmeskolans värdegrund.

Värdegrundens bas är professionalism, öppenhet och engagemang och detta visas på Elmeskolan genom att:

1. Alla bemöter varje enskild person utifrån personens förutsättningar, erfarenheter och situation
2. Alla medverkar till en positiv utveckling
3. Alla känner stolthet över våra gemensamma prestationer
4. Alla bemöts med lika värde

1.2 Elmeskolans mål

På Elmeskolan känner barn, elever, vuxna och personal trygghet i sin arbetsmiljö och Elmeskolan arbetar för att motverka att någon utsätts för någon form av kränkande behandling. Detta gör Elmeskolan genom att barn, elever och alla vuxna på skolan deltar aktivt i att uppmärksamma, motverka och åtgärda våld, trakasserier och mobbning.

Tillsammans skapar vi en positiv skola där lärande, ömsesidig respekt och glädje växer.

2. Delaktighet och inflytande

2.1 Skolans personal

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är en del av det främjande och förebyggande arbetet och skall bedrivas så att det resulterar i en gemensam plan. Denna plan skall hänga ihop på ett systematiskt sätt, integreras i arbetet med ordningsregler och det systematiska arbetet med arbetsmiljön. Likabehandlingsplanen skall vara känd av alla i verksamheten, bygga på den gemensamma värdegrunden och vara ett levande dokument. Den skall präglas av ett helhetstänk. Likabehandlingsplanen upprättas årligen under vårterminen och färdigställs under augusti månad. I slutet av varje termin sker utvärdering och kartläggning av nuläge. Tydliga mål och konkreta åtgärder upprättas. Likabehandlingsplanen löper från läsårets början till slutet av läsåret. Arbetet med hela skolans personal sker på arbetsplatsträffar samt under arbetslagsmöten. Likabehandlingsplanen diskuteras också i skolans elevhälsoteam. Upprättandet av likabehandlingsplanen genomförs av rektorer och kurator. Rektor ansvarar för att likabehandlingsplanen skrivs och tas upp i samverkansgruppen och fastställs därefter av rektor.

2.2 Elever

Eleverna skall vara delaktiga i likabehandlingsplanen. De skall delta i arbetet med att upprätta, följa upp och se över likabehandlingsplanen, enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med likabehandlingsplaner mot diskriminering och kränkande behandling. Delaktigheten skall anpassas efter elevernas ålder och mognad. Eleverna skall medverka både i kartläggningen av nuläget och i utformningen av åtgärderna. Elevernas synpunkter är viktiga. De ska arbeta med nuläget i mars-april samt gå igenom förslaget till ny plan på remiss i augusti. Elevråden tillfrågas fortlöpande om nuläget och kan ge förslag på förebyggande åtgärder. Klasserna har klassråd där elevrådsrepresentanten tar med sig frågeställningar till elevrådet. Under den senare delen av vårterminen utvärderar klasserna likabehandlingsplanen. Vid varje nytt läsår arbetar alla klasser på djupet med planen.

2.3 Vårdnadshavare

Arbetet med likabehandlingsplanen skall bedrivas på ett sådant sätt att den blir känd i verksamheten av elevers vårdnadshavare. Information om hur arbetet med likabehandlingsplanen fortlöper ges av rektor eller kurator vid föräldrarådsmöten. Likabehandlingsplanen kommuniceras av mentorer på föräldramöten i enskilda klasser vid läsårets början. Aktuell likabehandlingsplan är tillgänglig på Elmeskolans webbplats.

3. Revidering föregående plan och trivselenkät.

Revideringen av förra årets plan visar att kunskapen om "Plan mot kränkande behandling" inte var så stor hos elever som skolan önskar. Den visar även att ordningsreglerna har varit i behov av att revideras och att förankras ännu mer hos eleverna samt föräldrar. Detta speciellt då Elmeskolan är en ny skola och att sätta grunden för hur vi vill att värdegrundsarbetet ska bedrivas har varit av vikt för oss. Revideringen visar också ett behov av att förtydliga trygghetsteamets roll både bland personal och bland elever. Vid utvärderingar så har det även framkommit att det förekommer kränkningar vid fotbollsplanen.

Årets trivselenkät har visat förbättringsområden inom miljön i skolan. Siffror visar att det finns flera miljöer i skolan som eleverna inte är nöjda med. Däribland visar enkäten att toaletterna är ett område där eleverna inte är nöjda med miljön. 23% Dåligt, 44% Sådär, 33% Bra.

Trivselenkäten har också visat på ett förbättringsområde inom kränkningar. Enkäterna visar att "Kränkningar händer i klassrummen sker": 44% Aldrig, 40% Ibland, 16% Ofta.

"Kränkningar händer på rasterna": 34% Aldrig, 48% Ibland, 18% Ofta.

För att möta dessa utvecklingsområden så ska Elmeskolan nästa år göra dessa åtgärder.

Syfte:	Åtgärd:	Ansvarig/a:
Synliggöra plan mot kränkande behandling bland elever.	Ta upp dessa i klassrummen i början av terminen.	Pedagoger
Synliggöra ordningsregler bland elever och vårdnadshavare.	Få med en kopia hem av ordningsregler vid skolårets start. Denna kopia ska läsas igenom av vårdnadshavare och elev och skrivas under.	Rektorer, pedagoger, elever, vårdnadshavare
Synliggöra trygghetsteamet samt dess roll bland pedagoger och elever.	Trygghetsteamet ska gå runt i årskurserna och presentera sina medlemmar samt vad de gör.	Rektorer, trygghetsteamet

<p>Öka trivseln genom att minska mängden kränkningar i skolan.</p>	<p>Arbete kontinuerligt med skolans sociala årshjul. Informera ny personal om nolltolerans gällande kränkningar i skolan.</p>	<p>All personal</p>
<p>Öka trivseln på toaletterna i skolan</p>	<p>Fortsätta med att sätta upp bildstöd inne på toaletterna för att hjälpa elever i användandet. Prata om detta resultat i klasserna och påpeka allas gemensamma ansvar för toaletternas miljö</p>	<p>All personal</p>
<p>Minska kränkningarna som sker vid fotbollsplanen.</p>	<p>Att alltid ha en rastvärd som är placerad vid fotbollsplanen för att hålla koll på stämningen</p>	<p>Ledning.</p>

4. Främjande/förebyggande insatser

4.1 Rastvärdssystem

Det är viktigt att ha ett fungerande rastvärdssystem på skolan. Arbetslagsledarna är tillsammans med skolledningen ansvariga för att rastvärdsschemat upprättas. Det är all personals skyldighet att följa schemat samt att vid behov hjälpa till med extra tillsyn av eleverna. Som rastvärd är det viktigt att vara aktiv och röra sig bland eleverna, samt i de fall det går, lösa konflikter som uppstår. Alla rastvärdar ska ha gula västar med namnskylt på sig så att de syns bättre och eleverna vet namnet på personalen. Rastvärdar har ansvar för tryggheten under tiden som de är rastvärdar. Om rastvärdar märker av att det finns risk för att tryggheten minskar under rasten som rastvärden ansvarar för så ska rastvärden agera följaktligen.

Ansvar: All personal

Utvärdering: Utvärderas kontinuerligt under läsåret 18/19.

4.2 Ordningsregler

Ordningsreglerna på Elmeskolan skrivs på vårterminen 2018 och ska arbetas med under hela läsåret. Det är viktigt att eleverna görs delaktiga i arbetet med ordningsreglerna. Under läsåret 18/19 har alla elever, föräldrar och personal möjlighet att åter igen revidera ordningsreglerna. Skolan ska arbeta aktivt för att skolan ska vara mobilfri vilket innebär att de elever som har mobiltelefon med sig får lämna den ifrån sig under skoltid. Mentorerna och fritidspersonalen har arbetat kontinuerligt med ordningsreglerna och reglerna är kända bland alla. Ordningsreglerna har efter årets revidering förändrats för att de ska bli enklare att följa och förstå av alla åldrar. Under 2018/2019 kommer också dokumentet med ordningsregler att skickas hem för påskrift av både elever och föräldrar.

Ansvar: All personal, elever.

Utvärdering: Utvärderas Maj 2019.

4.3 Trygghetsteam

Trygghetsteamet ska arbeta med att förebygga och stoppa kränkande behandling och mobbning. Trygghetsteamet är en enhet som kopplas in först efter att pedagoger/berörd personal har försökt lösa en konflikt mellan två eller flera elever utan framgång.

Trygghetsteamet försöker sedan att lösa konflikten genom att ha strukturerat samtal som kallas för medlingssamtal. Detta medlingssamtal leds av en medlem i trygghetsteamet.

Medlingssamtal är skapade för att lösa konflikter som är av svårare karaktär. I detta arbete är även närmaste mentor/vårdnadshavare för eleverna inkopplade. Teamet består av deltagare från flera av skolans yrkeskategorier så som kurator, lärare och fritidspedagog. Teamet leds av skolans kurator och kopplas vid behov in i olika ärenden som gäller kränkande behandling. Trygghetsteamet jobbar övergripande över skolans elever. (Läs mer om ärendegången under punkt 5.3)

Ansvar: Pedagoger, elever och övrig personal är ansvariga för att informera Trygghetsteamet om svårigheter. Efter att Trygghetsteamet fått in ett ärende så ansvarar Trygghetsteamet för resterande arbete.

Utvärdering: Utvärderas Maj 2019

4.4 Kamratstödjare

Elmeskolan har inför läsåret 18/19 valt att ha kamratstödjare som ska fungera som en elevförlängning av trygghetsteamet. Varje klass kommer att få välja ut en kamratstödjare. Denne kamratstödjare kommer sedan att få gå på en del av trygghetsteamets möten. Kamratstödjarna kommer att vara en kanal in i elevernas synsätt på tryggheten i skolan.

Kamratstödjarna kommer även att få guidning i konfliktlösning för att båda hjälpa sina kamrater och agera gott exempel vid olika situationer som kan uppstå.

Ansvar: Trygghetsteamet

Utvärdering: Utvärderas Maj 2019

4.5 Elevhälsoteam(EHT)

Elevhälsoteamet på skolan består av 7 ordinarie deltagare. Ordinarie deltagare är rektor och bitr. rektor, kurator, skolsköterska och skolans speciallärare/specialpedagog. Vid behov ska mentorer delta och även skolpsykolog och specialpedagog från Centrala elevhälsan.

Teamets ordinarie möten hålls kontinuerligt under årets gång.

Ansvar: EHT

Utvärdering: Utvärderas Maj 2019

4.6 Trivselenkät

Skolans egen trivselenkät som fokuserar i stor utsträckning på den psykosociala miljön i skolan. Enkäten skapas av skolans kurator och utförs en gång per termin och används sedan som vägvisare för eventuella avvikelser i elevernas välmående i skolan. Dessa avvikelser arbetar man sedan fram en plan för hur skolan ska åtgärda eventuella utvecklingsområden. Trivselenkäten görs en gång per termin (oktober, april) så att man enkelt kan bedöma om tidigare insatser mot utvecklingsområden har gett resultat..

Ansvar: Kurator ansvarar för att utforma och skicka ut trivselenkäterna till berörd personal i tid, Kuratorn ansvarar för att samla in och sammanställa data som kommer in från trivselenkäterna, Mentorer för klasserna är ansvariga för att utföra trivselenkäterna med sina elever inom utsatt tid.

Utvärdering: Oktober 2018, April 2019

4.7 Elevråd och klassråd och stormöten

På Elmeskolan är det klassråd en gång/månaden i varje klass och på alla fritidsavdelningar hålls det stormöten. Från klassråden går en till två representanter per klass till elevrådet. Elevråd/klassråd är ett forum där elever får ge sina åsikter/förändra saker i skolan. Under vårterminen så har eleverna fått ge sina åsikter i hur skolans ordningsregler ska ändras inför nästa år.

Det finns ett gemensamt elevråd på Elmeskolan som innefattar samtliga klasser.

Ansvar: All personal

Utvärdering: Utvärderas Maj 2019

4.8 Kontakt med vårdnadshavare

För att kontakten mellan fritidspersonal och hemmet inte ska gå förlorad uppmanas föräldrarna att gå in och hämta barnen på fritidsavdelningen istället för att ringa eller skicka sms till avdelningen vid hämtning. En dag under höstterminen ska fritidshemmet hålla öppet hus-dag för föräldrar och vårdnadshavare.

Elmeskolan kommer även att driva ett föräldraråd som ska träffas två gånger per termin. Föräldrarådet består av skolledning, kurator och personal från fritids från skolan. Sedan siktar skolan på att ha minst två föräldrarepresentanter från varje klass. Föräldrarådets funktion för skolan kommer vara att kunna ge föräldrarna information om eventuella förändringar i organisationen, Vårdnadshavare kommer att få möjlighet att komma med funderingar som kommer från föräldrarna och även kunna påverka vissa ändringar i skolan, såsom revidering av ordningsregler. Föräldrarådet kommer inte användas som ett forum för att diskutera individuella elever.

Ansvar: Rektorer och kurator

Utvärdering: Utvärderas Maj 2019

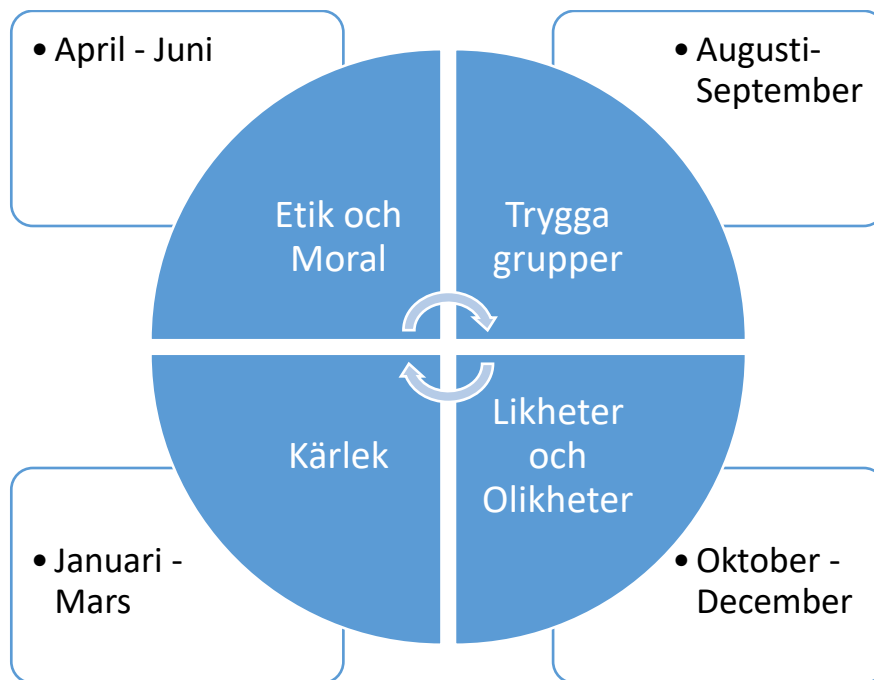
4.9 Psykosocialt årshjul

Skolan ska aktivt arbeta förebyggande gällande alla sju diskrimineringsgrunder. Detta aktiva arbete ska byggas runt ett ramverk och innehålla både kartläggning, planering, åtgärder och utvärderingar av dessa åtgärder. Av denna anledning så har Elmeskolans personal tillsammans skapat ett årshjul som innehåller både generella förhållningsregler samt faktiska värderingsövningar som man ska utföra i klassrummen. Dessa övningar är utvalda på ett sådant sätt att de belyser varenda diskrimineringsgrund flertalet gånger. Dokumentet är ett levande dokument och uppdateras varje år med nya övningar

Navet i årshjulet är likabehandlingsplanen och diskrimineringsgrunderna.

Under läsåret arbeta personalen med fyra olika teman.

Dessa teman är ”Trygga grupper”, ”Likheter och olikheter”, ”Kärlek” och ”Etik och moral” och fördelningen kommer se ut såhär.

Trygga grupper får inleda året då pedagoger får möjlighet med sina nya grupper alternativt återkommande grupp att bygga upp en trygg grupp. Denna tid kommer innehålla mycket lära känna övningar, repetitioner av hur man vill ha det i klassrummet, samtal om känslor, samtal om hur man är mot varandra, hur klasserna ska hantera rasterna, ledarskap i klassrummet o.s.v.

Likheter och olikheter är en period där klasserna fokuserar extra mycket på diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet och könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, ålder samt funktionsnedsättning. Under denna tid är det lämpligt att verksamhetens likabehandlingsplan och plan för kränkande behandling presenteras och diskuteras i klasserna.

Kärlek blir temat för våren där man i de yngre åldrarna får tillfälle att prata om olika familjesammansättningar och vänskap, titta på filmer, ställa frågor som man har funderingar kring. De äldre åldrarna får möjlighet att prata med ingående om kärlek och sexualitet, även ha diskussioner om könsöverskridande identitet.

Etik och moral är läsårets sista tema, som kommer att belysa etiska dilemman genom olika värderingsövningar och ställningstaganden, prata om rättigheter och skyldigheter samt ta upp barnkonventionen.

Ansvar: Kuratorn har det övergripande ansvaret över att det Psykosociala Årshjulet uppdateras med nya övningar. Undervisande pedagoger är ansvariga för att utföra övningarna i sina klasser.

Utvärderas: Utvärderas Maj 2019

4.10 Rastaktiviteter

För att förhöja tryggheten och öka trivselen bland eleverna på skolan så har Elmeskolan satsat på att personal har fått utbildning inom styrda rastaktiviteter. Rastaktiviteterna är sedan utplacerade under veckan enligt ett schema. Rastaktiviteter bidrar till att elever blir sysselsatta under rasterna istället för fri lek. Dessa arrangerade aktiviteter är assisterade av personal från skolan.

Ansvariga: Personal som är ansvariga för rastaktiviteter

Utvärdering: Utvärderas Maj 2019

4.11 Specifika insatser gällande diskrimineringsgrunderna

- Kön
  - Arbete med tema Kärlek, Trygga Grupper i Psykosocialt årshjul
  - Medvetna grupperingar i olika arbeten

- Etnisk tillhörighet
  - Arbete med barnkonventionen
  - Arbete med temana Likheter – Olikheter, Etik och Moral i Psykosocialt årshjul
  - Vid behov ge information till föräldrarna på elevernas modersmål
  - Vid behov använda tolk vid utvecklingssamtal.

- Religion eller annan trosuppfattning
  - Jämföra olika religioner. Likheter-Olikheter utifrån läroplanen
  - Arbete med temana Likheter – Olikheter, Etik och Moral i Psykosocialt årshjul
  - Använda filmer som undervisningsmaterial.
  - Vid behov erbjuda alternativ kost

- Funktionshinder
  - Årligen se över anpassning av lokaler och utemiljö.
  - Arbete med temana Likheter – Olikheter, Trygga grupper i psykosocialt årshjul
  - Beakta funktionshinder vid planering t.ex. förlängd provtid, alternativa övningar, muntliga prov, inläst material, sekreterarhjälp, förstora text
  - Ge eleverna förutsättningar för att använda alternativa verktyg
  - Vid behov och om elev och vårdnadshavare vill, informera klasskamrater och övriga föräldrar om aktuellt funktionshinder
  - När aktiviteter anordnas, se till att alla kan vara delaktiga

- Sexuell läggning diskuteras genom att både spontant och planerat:
  - Diskutera att familjer kan se olika ut
  - Arbete med temana Kärlek, Trygga Grupper i Psykosocialt Årshjul
  - Ta upp användandet av nedvärderande ord och ordens betydelse

- Könsoverskridande identitet
  - Rollekar
  - Rollspel
  - Arbete med temana Kärlek, Likheter – Olikheter i Psykosocialt årshjul.

- Ålder

- Temaaktiviteter i åldersblandade grupper
- Arbete med temana Etik och Moral, Likheter – Olikheter i Psykosocialt årshjul
- Fadderverksamhet mellan eleverna
- Kompisstödjare

5. Ordningsregler

Ordningsregler för Elmeskolan

Vi har som mål att vara en trygg skola utan konflikter där kränkningar och trakasserier tas på stort allvar

- Som elev så använder jag ett vårdat språk och är snäll mot andra
- Som elev sparkar och slår jag inte på någon
- Som elev så talar jag alltid sanning
- Som elev säger jag förlåt om jag har gjort någon ledsen
- Som elev respekterar jag andras saker och lånar inte dem utan tillåtelse
- Som elev kastar jag inte snöbollar eller dylikt
- Som elev håller jag mig innanför skolans område

Vi har fungerande modeller om konflikter uppstår

- Om jag känner att jag kan så hjälper jag till att avbryta om jag ser ett bråk eller att någon beter sig elakt/dumt mot någon.
- Om jag inte kan hjälpa till så går jag genast till en vuxen och berättar om bråket eller om någon beter sig elakt/dumt mot någon.

Vi har ett gott arbetsklimat i skolan

- Som elev använder jag inte mobiltelefonen under skoltid utan lärarens tillstånd. Om jag har min mobiltelefon med mig så har jag den ljudlös i väskan/lämnar till min lärare.
- Som elev kommer jag i tid och är förberedd på mina lektioner och aktiviteter
- Som elev äter jag inte godis eller tuggar tuggummi under skoltid
- Som elev är jag utanför skolan innan vi får gå in kl.08:10
- Som elev rör jag mig tyst och lugnt när jag rör mig inomhus
- Som elev åker jag inte kickbike, rollerblades eller skateboard på skolans område
- Som elev är jag rädd om alla saker i skolan och hjälper till att plocka undan

- Som elev låter jag alla som vill vara med att leka på rasten få vara med
- Som elev bidrar jag till att det är lugn och ro i matsalen och lämnar min plats ren och snygg

6. Åtgärdande insatser

6.1. Generellt om åtgärdande insatser.

Skyldigheten att utreda och vidta åtgärder vid diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

Vid en anmälan måste verksamheten agera utan dröjsmål och med all möjlig hänsyn till den utsatte och övriga inblandade. Utredningen bör allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den som blivit utsatt och den/de som påstås ha utövat kränkningarna. Utredningen skall dokumenteras. Verkliga ansträngningar måste göras för att komma fram till en egen uppfattning och bedömning av vad som hänt. Åtgärder måste vidtas. Dessa åtgärder skall dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas. Vid eventuell misstanke om brott kan anmälan till polisen göras av skolans rektor. En eventuell anmälan till socialtjänsten görs i samråd med kurator och rektor. Anmälan kan också ske till Arbetsmiljöverket. Vid kränkning skall rektor anmäla detta till huvudmannen. Inom två veckor efter anmälan gör rektor en uppföljning av ärendet och skickar den till huvudmannen. Anmälningsskyldigheten omfattar alla situationer där barn eller elever upplever sig ha blivit utsatta för kränkande behandling. Det gäller alla kränkningar eller misstänkta kränkningar. Kränkande behandling behöver inte konstateras för att en anmälan ska ske och det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn eller huvudmannen.

Vem kontaktas vid trakasserier, diskriminering eller annan kränkande behandling?

För att anmäla ett ärende ska elev eller vårdnadshavare vända sig till mentor/någon i trygghetsteamet eller till en vuxen på skolan som det finns förtroende för.

6.2 Upptäcka eventuell kränkning.

För att tidigt upptäcka kränkningar:

- Vuxna på skolan och fritidshem skall ta sig tid att lyssna på eleverna.
- Eleverna har alltid nära tillgång till skolpersonal
- All personal på skolan har fokus på att uppmärksamma och agera vid kränkningar.
- Medvetandegöra eleverna genom diskussioner och värderingsövningar
- Enkäter
- Kartläggning av otrygga platser inom skolans område
- Elever berättar om de lägger märke till kränkningar.
- Utvecklingssamtal kan användas som ett samtalsredskap mellan elev, förälder och lärare, där eleven bedömer trivsel och kamratskap.

6.3 Åtgärda kränkande behandling

Nivå 1 – Konflikt/kränkning och skolan får kännedom om detta

1. Bryt konflikt mellan elever om den är pågående
2. Närmast vuxen pratar med berörda barn antingen direkt efter eller senare under dagen med barnen
3. Informera mentorn om händelsen
4. Berörda dokument skrivs och lämnas till rektor (incidentrapport)
5. Kontakt med föräldrarna/EHT tas vid behov

Övergripande ansvar steg 1 – Närmaste vuxen/Den som ser konflikten

Nivå 2 – Konflikt/kränkning upprepas (Konflikten är kvar trots att pedagog försökt lösa det mellan eleverna till sin bästa förmåga).

1. Följ samma steg som i nivå 1
2. Mentorn kontaktar någon i Trygghetsteamet och beslut tas om trygghetsteamet ska kliva in eller om mentor ska driva på arbete.
3. Vid fall av allvarligare diskriminering görs rektor en anmälan till andra myndigheter.
4. Trygghetsteamet håller medlingssamtal mellan eleverna
5. Trygghetsteamet ansvarar för att hålla kontakt mellan pedagog och föräldrar angående eventuella överenskommelser
6. Trygghetsteamet ansvarar för att åtgärder dokumenteras och följs upp

7. Uppföljning mellan elever sker med max 1 veckas mellanrum ifall konflikten är väldigt akut

Övergripande ansvar steg 2 - Trygghetsteamet

Nivå 3 – Konflikt/kränkning kvarstår (Konflikten kvarstår trots att trygghetsteamet är inkopplat).

1. Ledning kallar föräldrarna till möte för att se över eventuella åtgärder.
2. Under mötet ser man även utifrån mallen orosanmälan
3. Ledning tar fram en handlingsplan
4. EHT informeras alltid om ärendet här

Övergripande ansvar steg 3 - Skolledning

Nivå 4 – Konflikt/kränkning kvarstår (Konflikten kvarstår trots att EHT är inkopplat).

1. EHT fortsätter sitt arbete med eleven/eleverna
2. Externa instanser såsom Soc, BUP kopplas in.

Övergripande ansvar – EHT, övriga instanser som är inkopplade

Ärenden avslutas först när alla berörda elever/vuxna är nöjda och trygga med skolans hantering.

När skolans personal upptäcker kränkande behandling eller görs uppmärksam på sådan skall den som upptäcker den göra en utredning enligt särskild blankett. Klassläraren/mentorn och rektorn informeras alltid av den som har upptäckt ärendet. Vidare informeras arbetslagen, elevhälsoteamet och berörda vårdnadshavare. Skolan erbjuder alltid eleverna stöd i form av kurator, specialpedagog, skolpsykolog, skolsköterska eller läkare. Vid behov av ytterligare stöd förmedlas kontakt med externa resurser så som Barn och ungdomshälsan och Barn- och ungdomspsykiatri.

I svårare fall kan byte av undervisningsgrupp, avstängning eller andra i skollagen reglerade åtgärder vidtas för den som kränker en annan elev. Klassläraren/mentorn följer alltid upp kränkningar i nära anslutning till kränkningstillfället för att kontrollera att kränkningarna har upphört.

I de fall där elever upplever sig kränkta av skolans personal utreder rektor ärendet.

7. Konsekvenser för elev

Disciplinära åtgärder enligt Skollagen kap 5 kan vidtas.

Skollagen 5 kap. 6§

Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt de förutsättningar som följer av 7-23 §§ får det beslutas om utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig omplacering vid annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om det står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Fula, elaka tillmälen och könsord, mot annan person

1. tillsägelser
2. kontakt med hemmet
3. möte med förälder, elev, lärare
4. uppföljning

Störande beteende i klassrummet

1. tillsägelser
2. förvisas från undervisningsrum
3. kontakt med hemmet
4. uppföljning

Fysiskt våld

1. samtal hos rektorn eller kurator (elever och lärare)
2. samtal hos rektor och elevhälsopersonal med vårdnadshavare
3. beslut om konsekvens
4. uppföljning

8. Definitioner – vad betyder orden?

8.1 Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när t ex skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en viss grupp med motiveringen att det redan är så många flickor i just denna grupp .

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering kan t ex ske när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga” eller ”homosexuella” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en

elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook). Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

8.2 Exempel på kränkande behandling

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

1. Carl blir ofta kontaktad via sms av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder på sociala medier av Carl på Instagram. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
2. Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
3. Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Men Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om en sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Styrdokument

Skolan skall beakta bestämmelserna i Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) samt Skollagen (2010:800).

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. [---] Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på (Skollagen 1 kap 4 §).

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (Skollagen 1 kap 5 §).

I diskrimineringslagen (2008:567) finns bestämmelser som har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter inom utbildningsområdet oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (Skollagen 1 kap 8 §).

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever (Skollagen 6 kap. 6 §).

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (Skollagen 6 kap 7 §).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de **planerade** åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (Skollagen 6 kap 8 §). En sådan plan förutsätter att en kartläggning av den egna verksamheten först görs.

Uppdraget att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget. Detta hänger i sin tur samman med hela skolans verksamhet. Arbetet mot kränkande behandling bör ses i ett vidare sammanhang och skall omfatta alla på skolan, det vill säga elever och vuxna som är delaktiga i skolans verksamhet, vilket också omfattar föräldrar/målsmän.

Kränkande behandling handlar om såväl individen som den miljö som hon eller han befinner sig i. Orsaker till att kränkningar uppkommer kan sällan enbart kopplas till individer eller miljön. Det handlar istället om samspelet mellan individ och miljö. Allt vi utsätts för i vår arbetsmiljö påverkar hur vi mår och hur vi uppträder mot varandra. Genom att i större utsträckning fokusera på faktorer i skolmiljön och skolans arbetssätt ges vi som arbetar i skolan fler verktyg att arbeta mot kränkande behandling.

Sammanfattning av skolans uppdrag

Enligt 6 kap Skollagen angående åtgärder mot kränkande behandling samt 3 kap 14§-16§ i Diskrimineringslagen skall huvudmannen se till att:

- Det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling (Skollagen 6 kap 6§, Diskrimineringslagen 3 kap 14§).
- Skolan förebygger och förhindrar kränkande behandling och diskriminering (Skollagen 6 kap 7§, Diskrimineringslagen 3 kap 15§).

•Det upprättas en årlig plan/likabehandlingsplan (Skollagen 6 kap 8§, Diskrimineringslagen 3 kap 16§).

LAGRUM

Skollagen 2010:800

Kap 6 Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).